

NĚKTERÉ POZNATKY O ŽIVOČIŠSTVU TEKOUCÍCH VOD NA ÚZEMÍ MĚSTA PARDUBIC

Some knowledge about the fauna of running waters in the territory
of the town of Pardubice

Evžen WOHLGEMUTH

Tenorova 42, 61500 Brno

Byl proveden jednorázový průzkum vodních bezobratlých ve dvou tocích na území města Pardubic, a to řeky Chrudimky a kanálu Halda.

Úvod

Na území města Pardubic jsou vodní toky nejrůznějšího typu. Dne 3.8.1993 byl proveden průzkum dvou těchto toků z hlediska oživení vodními živočichy. Při tomto průzkumu byla též stanovena pomocí soupravy TerraTest hodnota pH vody. Lokality jsou ve čtverci 5960 (BUCHAR 1982).

Metodika

Usazeniny dna byly nabírány cedníkem o velikosti ok 1 x 1 mm a na něm propírány. Z hrubého podílu byli živočichové vybráni. Cedníkem bylo též smýkáno mezi ponořeným rostlinstvem a zachycení živočichové vybráni. Živočichové byli též sbíráni se spadlých větví a odumřelých listů bahenních rostlin. Získaní živočichové byli konzervováni 4% formaldehydem, pouze měkkýši byli vysušeni. Nitěnky byly před determinací projasněny vložním do směsi vody, 40% formaldehydu a glycerolu v poměru 8 : 1 : 1 a poté do glycerolu (JÍROVEC et al. 1958).

Charakteristika lokalit

Prvním studovaným tokem byla Chrudimka u Starého Města. Má zde regulovaný tok se strmými břehy, většinou lemovanými dřevinami. Okraje břehů jsou zpevněny kameny, dno je štěrkovitopísčité místy s bahnitými usazeninami. Hodnota pH vody byla 7,4.

Druhým studovaným tokem je kanál Halda. Odbočuje před ústím Loučné a ústí před ústím Chrudimky. Vzorek byl odebrán nedaleko severního okraje Bílého Předměstí. Šířka kanálu na tomto místě je 6-7 m, břehy jsou strmé, lemované dřevinným a bylinným porostem. Voda je mírně zakalená. Dno písčitobahnité, místy s porosty vláknitých řas. Z bahenních rostlin byl pozorován zevar (*Sparganium sp.*), na hladině při březích byl okřehek menší (*Lemna minor*).

Výsledky a diskuse

Při průzkumu bentosu na lokalitě u Starého Města byly v pobřežní partii zjištěny tyto druhy: z kroužkoveců (*Annelida*) nitěnka obecná (*Tubifex tubifex*), z měkkýšů (*Mollusca*) bahnivka rmutná (*Bithynia tentaculata*) a z členovců (*Arthropoda*) larvy pakomárá *Polypedilum sk. scalaenum* a dospělci plavčíka *Haliphus ruficollis*.

V Haldě byli při průzkumu zjištěni pouze členovci (*Arthropoda*), a to z koryšů (*Crustacea*) věšenka obecná (*Simocephalus vetulus*) a beruška vodní (*Asellus aquaticus*), z hmyzu larvy jepic *Baetis vernus* a *Ephemera danica*, z ploštíc klešťanka obecná (*Sigara falleni*), larvy chrostíka *Mystacides longicornis*, larvy pakomára *Micropsectra sk. praecox* a larvy drobných potápníků *Noterus crassicornis* a *Laccophilus minutus*.

Zjištěné taxony patří k běžně se vyskytujícím v různých typech vod (HOBERLANDT 1959, HRABĚ 1954, HRABĚ 1981, LOŽEK 1956, ROZKOŠNÝ et al. 1980, ŠRÁMEK-HUŠEK et al. 1962). Podle saprobního zařazení (SLÁDEČEK et al. 1981) většina zjištěných taxonů odpovídá betamezosaprobii.

Závěr

V roce 1993 byl proveden jednorázový průzkum vodních bezobratlých ve dvou tocích na území města Pardubic (řeka Chrudimka, kanál Halda). Vzhledem k orientačnímu charakteru průzkumu byl zjištěn pouze malý počet druhů, které patří k běžně se vyskytujícím v různých typech vod.

Summary

In 1993, aquatic fauna of two streams in the territory of the town of Pardubice (the Chrudimka River, the Halda Channel) was studied. Following species were found here: the Chrudimka River: *Tubifex tubifex*, *Bithynia tentaculata*, *Polypedium sk. scalaenum*, *Haliphys ruficollis*; the Halda Channel: *Simocephalus vetulus*, *Asellus aquaticus*, *Baetis vernus*, *Ephemera danica*, *Sigara falleni*, *Mystacides longicornis*, *Micropsectra sk. praecox*, *Noterus crassicornis*, *Laccophilus minutus*. These species are common occurring in various types of waters.

Literatura

- HOBERLANDT L., 1959: Řád: Ploštice - *Heteroptera*. In: Kratochvíl J. (red.): Klíč zvířeny ČSR, díl III. Československá akademie věd, Praha: 277-381.
- HRABĚ S., 1954: Třída: Rakovci - *Malacostraca*. In: Hrabě S. (red.): Klíč zvířeny ČSR, díl I. Nakladatelství Československé akademie věd, Praha: 493-517.
- HRABĚ S., 1981: Vodní máloštětinatci (*Oligochaeta*) Československa. Acta Univ. Carolinae - Biol. 1979, 1981 (1-2): 1-167.
- LOŽEK V., 1956: Klíč československých měkkýšů. Vydavatelství Slovenskej akademie vied, Bratislava, 436 s. + 62 tab.
- ROZKOŠNÝ R. et al., 1980: Klíč vodních larev hmyzu. 1. vyd. Československá akademie věd, Praha, 524 s.
- SLÁDEČEK V., ZELINKA M., ROTHSCEIN J., MORAVCOVÁ V., 1981: Biologický rozbor povrchové vody. Komentář k ČSN 83 0532 - části 6: Stanovení saprobního indexu. Vydavatelství Úřadu pro normalizaci a měření, Praha, 186 s.
- ŠRÁMEK-HUŠEK R., STRAŠKRABA M., BRTEK J., 1962: Fauna ČSSR, sv. 16. Lupenonožci - *Branchiopoda*. Nakladatelství Československé akademie věd, Praha, 472 s. + 2 příl.

Došlo: 29.8.1997